

ბათუმის უნივერსიტეტი

შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გაზეთი №7, საქაფაპარი, 2011.

„დიდა მოთხოვნა კვალიფიციურ კადრებზე“
მიმდინარე სასწავლო წელს ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ცალკეულ სპეციალობებზე თითქმის ორმაგი რაოდენობის პირველკურსელი ჩაირიცხა. სიახლეა ისიც, რომ მათთვის ინგლისური ენის სწავლება სავალდებულო ხდება. განსაკუთრებული ყურადღება სტუდენტთა სალექციო პროცესში ყოველდღიურ ჩართულობას მიექცევა.

შეიცვლება სასწავლო ინვენტარი და მაქსიმალურად შეძენილი იქნება სასწავლო პროცესისათვის აუცილებელი რეაქტივები, მასალები და აპარატურა. მნიშვნელოვანია აგრეთვე ისიც, რომ აჭარის მთავრობის დაფინანსებით ჩაუტარდება რემონტი სამეცნიერო ცენტრსა და ქიმიის დეპარტამენტს.
– მიმდინარე წლის ზაფხულში, უნივერსიტეტში მუშაობა არ შეჩერებულა. გაფორმდა რამდენიმე მნიშვნელოვანი მემორანდუმი, ჩატარდა ტრენინგები, ფუნქციონირებდა საზაფხულო სკოლა და ა. შ. როგორ შეაფასებდით 2011 წლის ზაფხულის საუნივერსიტეტო ცხოვრებას?

ინტერვიუ რექტორთან

გაზეთის შეკითხვებს პასუხობს უნივერსიტეტის რექტორი, პროფესორი ალიოშა ბაკურიძე

– რა სიახლეებით ხვდება ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი ახალ სასწავლო წელს?

– 2011-2012 სასწავლო წელს შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი ხვდება დიდი იმედებით, მოლოდინითა და სიახლეებით. პირველ რიგში, უნდა აღინიშნოს, რომ უნივერსიტეტმა წარმატებით გაიარა ავტორიზაცია. ახლა ვართ აკრედიტაციის მოლოდინში. როგორც გასულ, ასევე მიმდინარე სასწავლო წელს დიდი ყურადღება დაეთმობა სწავლების ხარისხს და საერთოდ ხარისხის უზრუნველყოფის მექანიზმის სრულყოფას. უნივერსიტეტში ცალკე აღარ იქნება მონიტორინგის ჯგუფი, მან თავისი დანიშნულება შეასრულა და მის ფუნქციებს შეითავსებს ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური. შეიცვალა რეიტინგული შეფასებების ქულები – ნაცვლად 30, მიმდინარე სასწავლო წლიდან იქნება 20, ამასთან გაიზარდა ყოველდღიური აქტივობების ქულები, ნაცვლად 30, იქნება 40. სექტემბერ-ოქტომბერში ჩვენს უნივერსიტეტში დაინერგება კომპიუტერული გამოცდების სისტემა კომპიუტერული ტექნოლოგიების გამოყენებით. დამუშავდება ღია და დახურული ტიპის ტესტები და სტუდენტები რეიტინგულ, ძირითად და დამატებით გამოცდებს ჩააბარებენ კომპიუტერებთან, გამორიცხული იქნება კითხვებისა და ტესტების განმეორებადობა.

– მიმდინარე წლის ზაფხულში ფაქტიურად უნივერსიტეტის აკადემიური პერსონალის ძირითადი ნაწილი ჩვეულებრივ რეჟიმში მუშაობდა. ეს განპირობებული იყო იმით, რომ აკრედიტაციის სტანდარტების მოთხოვნების შესაბამისად მოვამზადეთ საგანმანათლებლო პროგრამები. ამასთან, გვექონდა ძალიან საინტერესო და აქტიური ზაფხული. ჩვენს უნივერსიტეტში საქართველოს განათლების ხარისხის განვითარების

– მიმდინარე წლის ზაფხულში ფაქტიურად უნივერსიტეტის აკადემიური პერსონალის ძირითადი ნაწილი ჩვეულებრივ რეჟიმში მუშაობდა. ეს განპირობებული იყო იმით, რომ აკრედიტაციის სტანდარტების მოთხოვნების შესაბამისად მოვამზადეთ საგანმანათლებლო პროგრამები. ამასთან, გვექონდა ძალიან საინტერესო და აქტიური ზაფხული. ჩვენს უნივერსიტეტში საქართველოს განათლების ხარისხის განვითარების

ეროვნულმა ცენტრმა ჩაატარა ტრენინგები საქართველოს ზოგადსაგანმანათლებლო და უმაღლესი სასწავლებლებისათვის აკრედიტაციის სტანდარტებთან დაკავშირებით.

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის, აშშ კალიფორნიის ლოს-ანჯელესის უნივერსიტეტის პროფესორების მიერ განათლების მართვის პროექტის (USAID) და ჩვენი უნივერსიტეტის პროფესორის მონანილოვით ჩატარდა ძალიან საინტერესო და იმავდროულად ფართო სპექტრის მომცველი „განათლების ადმინისტრირების ბათუმის საზაფხულო სკოლა“. უნდა აღინიშნოს აგრეთვე სხვა ასევე მნიშვნელოვანი ღონისძიებები, რომლებიც ზაფხულში ჩატარდა ჩვენს უნივერსიტეტში. კერძოდ, საერთაშორისო კონფერენცია „სახელმწიფო ენის

სწავლების საკითხები: პრობლემები და გამოწვევები“, ინკლუზიური განათლების საზაფხულო სკოლა, საერთაშორისო სამედიცინო სამიტი, სამეცნიერო პრაქტიკული კონფერენცია – „საქართველოში აგრარული პოლიტიკისა და სამართლებრივი რეგულირების პრობლემები თანამედროვე ეტაპზე“ და ა.შ.

ზაფხული ასევე საინტერესო იყო ახალი კავშირებისა და ურთიერთობების დამყარების მხრივაც: გაფორმდა მემორანდუმი ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტთან განათლების ადმინისტრირების ერთობლივი სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელების შესახებ. ასევე, ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმები გაფორმდა ბათუმის არქეოლოგიურ მუზეუმთან, აჭარის არ მთავრობის საქვეყნო დაწესებულება საარქივო სამმართველოსთან, საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ეროვნული სააგენტოს გონიო-აფსაროსის არქეოლოგიურ-არქიტექტურულ მუზეუმ-ნაკრძალთან, აკ. წერეთლის სახელობის ბათუმის საჯარო ბიბლიოთეკასთან, ხარიტონ ახვლედიანის სახელობის აჭარის მუზეუმთან, ბათუმის ბოტანიკურ ბაღთან, საქართველოს პარლამენტის ეროვნულ ინტეგრაციის კომიტეტთან, კონსტიტუციონალიზმის, კვლევისა და ხელშეწყობის რეგიონალურ ცენტრთან, სასწავლო და დასაქმების პროგრამების საერთაშორისო ასოციაციასთან, მშვიდობის კორპუსთან და ა.შ.

– ახალი სასწავლო წლისათვის პროფესორ-მასწავლებლები სიახლეების წინაშე ხომ არ დადგებიან?

– ახალი სასწავლო წლისათვის საათობრივი ანაზღაურების წესით კონკურსის საფუძველზე უნივერსიტეტში მოწვეული იქნებიან ახალგაზრდა სპეციალისტები. პროფესიონალიზმთან და გამოცდილებასთან ერთად ყურადღება მიექცევა უცხოური ენის ცოდნას.

– რა იქნება ახალ სასწავლო წელს საუნივერსიტეტო ცხოვრებაში პრიორიტეტული?

– ახალ სასწავლო წელს პრიორიტეტული იქნება სწავლების ხარისხი. უნივერსიტეტი იღებს ვალდებულებას მოამზადოს ეროვნული კვალიფიკაციის შესაბამისი კომპეტენციების მქონე სპეციალისტები, ამიტომაც ყურადღების ცენტრში იქნება სასწავლო პროცესი და მისი ხარისხი. ამასთან, უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ სამეცნიერო საქმიანობის განმსაზღვრელი იქნება არა სტატიების, მონოგრაფიების და ა.შ. რაოდენობა, არამედ ხარისხი.

– სტუდენტთა მოზიდვის თვალსაზრისით, 2011 წლის ერთიანი ეროვნული გამოცდების შედეგად წინა წლებისგან განსხვავებით არის თუ არა პროგრესი იგივე აგრარული ტექნოლოგიებისა და ეკოლოგიის ან საინჟინრო-ტექნოლოგიურ ფაკულტეტებთან მიმარ-

კონსტიტუციონალიზმის კვლევისა და ხელშეწყობის რეგიონალურ ცენტრთან თანამშრომლობის მემორანდუმი გაფორმდა

შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორმა, პროფესორმა ალიოზა ბაკურიძემ და კონსტიტუციონალიზმის კვლევისა და ხელშეწყობის რეგიონალური ცენტრის ხელმძღვანელმა ავთანდილ დემეტრაშვილმა თანამშრომლობის მემორანდუმს მოაწერეს ხელი.

ხელშეკრულება ითვალისწინებს იურიდიული კვლევების პოპულარიზაციას, სტუდენტებისა და იურისტების პროფესიული განვითარების ხელშეწყობას და ერთობლივი პროგრამების განხორციელებას. დოკუმენტი ხელს შეუწყობს ურიდიულ მეცნიერებათა დეპარტამენტის სამაგისტრო პროგრამების ფარგლებში იურიდიული კლინიკის ჩამოყალიბებასა და ამოქმედებას. მხარეები ასევე სასწავლო, სამეცნიერო და მეთოდოლოგიური ლიტერატურის ურთიერთგაცვლაზე, ერთობლივი კონფერენციების, სემინარებისა და ვორკშოპების ჩატარებასა და ბიბლიოთეკის გამოყენებაზე შეთანხმდნენ.

გონიო-აფსაროსის ციხეში არქეოლოგიური გათხრების განახლება

გონიო-აფსაროსის მუზეუმ-ნაკრძალის ისტორიული მნიშვნელობიდან გამომდინარე, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის გადაწყვეტილებით, განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრომ შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტს მიზნობრივად, მუზეუმ-ნაკრძალში ჩასატარებელი არქეოლოგიური სამუშაოებისათვის 30 000 ლარი გამოუყო. პროექტი ითვალისწინებს საველე, კამერალურ და საგამომცემლო სამუშაოებს. მასში ჩართულია რსუ-ს პროფესორ-მასწავლებლები, დარგის სპეციალისტები და ისტორიის სპეციალისტების

საბაკალავრო და სამაგისტრო პროგრამების სტუდენტები. პროექტის მიზანი სტუდენტებისათვის სასწავლო პროგრამით მიღებული თეორიული ცოდნის პრაქტიკით განმტკიცება, ახალმოჩენილი მასალების საფუძველზე კვლევითი ხასიათის ნაშრომების შექმნა, სამეცნიერო კონფერენციებზე წარდგენა და სტუდენტ-არქეოლოგთა შრომების კრებული გამოცემაა. გონიო აფსაროსის ციხეში განახლებული გათხრები აჭარის ა.რ. განათლების, კულტურისა და სპორტის მინისტრმა გია აბულაძემ და შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორმა, პროფესორმა ალიოზა ბაკურიძემ მონაზულეს. გათხრების შედეგად მოპოვებული ისტორიული მნიშვნელო-

ბის მქონე ნივთები დაათვალიერეს და სტუდენტებს წარმატებები უსურვეს. გონიო-აფსაროსში სამუშაოები წარმოებს ციხის სამხრეთ-დასავლეთ კუთხეში, სადაც მოსალოდნელია სამეთუნეო ქურა-სახელოსნოს აღმოჩენა, სამხრეთ კედელთან, სადაც შეინახვება რომაული პერიოდის წყალგაყვანილობის სისტემა, რეზერვუარები, კედლის და კულტურული ფენების სტატიგრაფია, ასევე ციხის ცენტრალურ ნაწილში გამოვლინდა დიდი ზომის ნაგებობათა ნაშთები, რომელიც მოპოვებული მასალის მიხედვით ახ.წ. II საუკუნით თარიღდება. ამჟამად არქეოლოგიური გათხრების შედეგად აღმოჩენილია სხვადასხვა პერიოდის (კლასიკური, გვიანანტიკური, ბიზანტიური და გვიანშუასაუკუნეების) სხვადასხვა დანიშნულების ლითონის, კერამიკისა და მინის სხვა სახის ნაკეთობები.

გონიო-აფსაროსში არქეოლოგიური გათხრები 10 სექტემბერს დასრულდება.

პროექტის: „ინტერდისციპლინარული კვლევები ენის კორპუსის გამოყენებით, პრეზენტაცია და მინის სხვა სახის ნაკეთობები“

უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკაში პროექტის: „ინტერდისციპლინარული კვლევები ენის კორპუსის გამოყენებით, პრეზენტაცია და მინის სხვა სახის ნაკეთობები“ შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერ-

სიტეტის ლინგვოკულტურული და ინტერდისციპლინარული კვლევების მიმართულებით საერთაშორისო სამეცნიერო სივრცეში ინტეგრაციას, ქართველ და უზოელ მეცნიერთა თანამშრომლობასა და ქართული ენისა და კულტურის პოპულარიზაციას. პროექტის საინიციატივო ჯგუფის წევრებმა, რომელიც ფრანკფურტის გოეთეს უნივერსიტეტის, აშშ-ს კოლუმბიის უნივერსიტეტის და შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებისა და ადმინისტრაციის წარმომადგენლებსაგან შედგება ქართულენოვანი სამეცნიერო ლიტერატურის კორპუსის შექმნაზე იმსჯელებს. დაიგეგმა „ვეფხისტყაოსნის“ ქართულ და უცხო ენებზე თარგმანი კორპუსის დიგიტალიზაცია და ორიგინალისა და თარგმანების პარალელური ტექსტის სამეცნიერო დამუშავება - საძიებო სისტემით აღჭურვა პარალელური ბმულების გამოყენებით.

უნივერსიტეტსა და მშვიდობის კორპუსს შორის თანამშრომლობის მემორანდუმი გაფორმდა

შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტსა და მშვიდობის კორპუსს შორის თანამშრომლობის მემორანდუმი გაფორმდა. ხელშეკრულების საფუძველზე მხარეები ხელს შეუწყობენ ორ ქვეყანას შორის კულტურული ურთიერთობების გაღრმავებასა და თანამშრომლობის განხორციელებას განათლებისა და მეცნიერების სფეროში. მემორანდუმის თანახმად მოკლევადიანი მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში მშვიდობის კორპუსის ამერიკელი მოხალისეები რსუ-ში მასტერკლასებს ჩაატარებენ, ხოლო ტურიზმის მენეჯმენტის სპეციალისტი დევიდ ჰარისონი ლექციებს წაიკითხავს რესტორნის მენეჯმენტისა და ტუროპერირების მიმართულებით. ხელშეკრულებ-

ბის ფარგლებში დაიგეგმა ერთობლივი სასწავლო და კულტურული პროექტების განხორციელება.

მემორანდუმი სასწავლო და დასაქმების პროგრამების საერთაშორისო ასოციაციასთან

რსუ-ს რექტორმა, პროფესორმა ალიოზა ბაკურიძემ და სასწავლო და დასაქმების პროგრამების საერთაშორისო ასოციაციის თავმჯდომარემ გოჩა გო-

გუაძემ თანამშრომლობის მემორანდუმს მოაწერეს ხელი. ხელშეკრულება ითვალისწინებს ერთობლივი სამეცნიერო, სასწავლო და კულტურული პროექტების განხორციელებას, სტუდენტების, პროფესორ-მასწავლებლებისა და მეცნიერებისათვის გაცვლითი პროგრამების ამოქმედებას და დისტანციური სწავლების ხელშეწყობას. მხარეები ასევე უზრუნველყოფენ სამეცნიერო კონფერენციების, სიმპოზიუმების, სემინარებისა და ვორკშოპების ორგანიზებას.

საჯარო ლექცია ვიზუალური ანთროპოლოგიის კვლევის აეთოდებზე

ცნობილმა ანთროპოლოგმა, ჰარვარდის უნივერსიტეტის ემერიტუსმა, პროფესორმა მაიკლ ჰერცფელდმა შოთა რუსთაველის დარბაზში საჯარო ლექცია წაიკითხა

თემაზე: „ვიზუალური ანთროპოლოგიის კვლევის მეთოდები“. მეცნიერმა ამერიკის, ევროპისა და ყოფილი საბჭოთა კავშირის ქვეყნების წამყვანი უნივერსიტეტების პროფესორ-მასწავლებლებს კვლევის თანამედროვე მეთოდები და მიმართულებების მიღწევები გააცნო. საჯარო ლექცია საქართველოს ანთროპოლოგთა ასოციაციის ორგანიზებით პროგრამა "რისეთის" ფარგლებში გაიმართა.

სემინარი ალერგოლოგიისა და კლინიკური იმუნოლოგიის აქტუალურ საკითხებზე

ალერგიის მსოფლიო კვირულსა და ასთმის საერთაშორისო დღეს მიეძღვნა საქართველოს ალერგოლოგიისა და კლინიკური იმუნოლოგიის ასოციაციის სემინარი. დარგის მკვლევრებმა და პრაქტიკოსმა ექიმებმა ერთობლივად განიხილეს იმუნური სისტემის დაბერების საკითხი და ასაკთან დაკავშირებული დაავადებები, ლიმფოტროპული ვირუსული ინფექციების კლინიკური

მიმდინარეობა და ალერგიული რინიტის დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის თანამედროვე რეკომენდაციები. მედიკოსებმა ასევე ანტიბიოტიკოზიტენტობის დაძლევის ალტერნატიულ გზებზე - ფაგოთერაპია და იმუნოთერაპია - იმსჯელებს. საქართველოს ალერგოლოგიისა და კლინიკური იმუნოლოგიის ასოციაციამ სემინარის მონაწილეებს სერტიფიკატი გადასცა.

ვულოცავთ!

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერებათა აკადემია დაარსებიდან თხუთმეტი წელს ითვლის. იგი თანამედროვე ქართული ინტელიგენციის ერთ-ერთ საუკეთესო ნაწილს აერთიანებს. აკადემიის წევრებს (აკადემიკოსებს), ჩვენი ქვეყნის აღიარებულ მეცნიერებს, აღზრდა-განათლების საქმეში განსაკუთრებული დამსახურების მქონე პრაქტიკოს მუშაკებს, მოღვაწეებს ფასდაუდებელი წვლილი მიუძღვით მეცნიერებისა და განათლების დარგის განვითარებაში.

აკადემიის რიგები პერიოდულად იზრდება და ფართოვდება გამოჩენილი მეცნიერებითა და ღირსეული ადამიანებით ამას წინათ, აკადემიის პრეზიდენტის წარდგინებით, აკადემიის უმაღლესი ორგანოს – საერთო კრებაზე განათლების მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრად ერთხმად აირჩიეს საქართველოს იაკობ გოგებაშვილის პედაგოგთა კავშირის აჭარის რესპუბლიკური ორგანიზაციის თავმჯდომარე, დოქტორი აკაკი ზოიძე.

ვულოცავთ აკაკი ზოიძეს დამსახურებულ აღიარებას – აკადემიის აკადემიკოსად არჩევას. ვუსურვებთ ჩვეული მონდომებით, სიყვარულითა და შემართებით გააგრძელოს სამეცნიერო-კვლევითი და პრაქტიკული საქმიანობა.

თემაში?

– გასულ სასწავლო წელთან შედარებით ჩვენ წელს თითქმის ორმაგი რაოდენობა მივიღეთ სტუდენტები-სა. ასევე, გაორმაგდა მობილობით ჩვენთან გადამოსვლელთა და სწავლის მსურველთა რიცხვი. ამასთან, ველოდებით მეორად ჩარიცხვებსაც. სახელმწიფოს მიერ განსაზღვრულმა პრიორიტეტებმა ასახვა ჰპოვა მიმართულებების დაკომპლექტებაში. გასულ სასწავლო წელს აგრარული ტექნოლოგიებისა და ეკოლოგიის ფაკულტეტზე მიღება საერთოდ არ გვექონია, წელს პირველადი

ჩარიცხვებით პირველ კურსზე 63 სტუდენტი გვყავს. გასულ წელთან შედარებით გაიზარდა პირველკურსელ სტუდენტთა რიცხვი საბუნებისმეტყველო და საინჟინრო-ტექნოლოგიურ სპეციალობებზე.

– რა სიახლეები ელოდებთ პირველკურსელებს?

– უნივერსიტეტის პირველკურსელები დაიწყებენ სწავლას სრულყოფილ საგანმანათლებლო პროგრამებზე, რომელიც უზრუნველყოფილია კვალიფიციური პროფესორთა და საგანმანათლებლო რესურსებით. პირველკურსელებისათვის მიმდინარე სასწავლო წლიდან ინგლისური ენის სწავლება სავალდებულო ხდება. როგორც პირველკურსელებისათვის, ასევე ყველა სტუდენტისათვის სიახლე არის ის, რომ განსაკუთრებული ყურადღება მიექცევა მათ ყოველდღიურ აქტიურობას. ამასთან, გაზრდილია სასწავლო მასალის მოცულობები, მოთხოვნები და შეცვლილია რეიტინგული შეფასებებისა და გამოცდების ფორმები. ამასთან, უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ უნივერსიტეტში შექმნილია საგანმანათლებლო პროცესისათვის ხელშემწყობი პირობები და გარემო. ჩვენ შევეცდებით, რომ კარგად ვასწავლოთ და მათი მოლოდინი გავამართლოთ. სტუდენტებმა კი უნდა ისწავლონ.

– რას უსურვებდით სასწავლო წლის დამდეგს სტუ-

დენტ-ახალგაზრდობას და პროფესორ-მასწავლებლებს?

– ახალი სასწავლო წლის დაწყებას მივულოცავ ჩვენი უნივერსიტეტის პირველკურსელებს, ყველა სტუდენტსა და თანამშრომელს.

დღეს, როდესაც ქვეყანაში აღმშენებლობითი პროცესია, დიდა მოთხოვნა კვალიფიციურ კადრებზე. თქვენი მომზადებისათვის უნივერსიტეტი ყველა შესაძლო რესურსს გამოიყენებს. ერთობლივი ძალისხმევით კი შევძლებთ კონკურენტუნარიანი სპეციალისტების მომზადებას. გისურვებთ წარმატებებს!

საინტერესო წიგნი სისხლის საპროცესო სამართლის მეცნიერებაში

ქ.თბილისში, გამომცემლობა „გეორგია“-ს მიერ გამოცემა შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მასწავლებლის, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის დოქტორანტის გივი აბაშიძის წიგნი „პროკურორი – გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელი“, რითაც ავტორმა კიდევ ერთი საინტერესო და კარგ მეცნიერულ დონეზე დამუშავებული წიგნი შემატა როგორც სისხლის საპროცესო სამართლის აქტუალურ საკითხებზე მის მიერ ადრე გამოცემულ სხვა წიგნებს და ათეულობით სამეცნიერო ნაშრომებს, ასევე საერთოდ იურიდიულ სამეცნიერო ლიტერატურას

ნაშრომი ეხება სისხლის საპროცესო სამართლის თეორიის მნიშვნელოვან პრობლემებს, რომლებიც განსაკუთრებით აქტუალურია თანამედროვე პირობებში, რამაც გამოიწვია ამ საკითხებისადმი ავტორის სამეცნიერო დაინტერესება. მასში განხილული და ჩამოყალიბებულია პროკურორის მიერ გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობის განხორციელების ფორმები და მეთოდები, რამდენადაც სისხლისსამართლებრივი დევნის განხორციელების უზრუნველყოფის მიზნით, პროკურორი გამოძიების სტადიაზე უშუალოდ ახორციელებს გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობის ფუნქციას.

ეს თემა განსაკუთრებით აქტუალურია თანამედროვე პირობებში, ვინაიდან 2010 წლის 1 ოქტომბრიდან ძალაში შევიდა საქართველოს სისხლის სამართლის ახალი საპროცესო კოდექსი და ახლებურად ჩამოყალიბდა გამოძიებაზე პროკურორის საპროცესო ხელმძღვანელობა.

ნაშრომში ავტორის მიერ სათანადო ლიტერატურის გამოყენებით, რაც საკმაოდ უხვად და მრავალფეროვნად არის წარმოდ-

გენილი, დეტალურად არის განხილული და მეცნიერულ დონეზეა დამუშავებული გამოძიების, როგორც სისხლის სამართალწარმოების ერთ-ერთი ძირითადი სტადიის არსი და მნიშვნელობა, პროკურორის საქმიანობა, საპროცესო მდგომარეობა და ფუნქციები გამოძიების სტადიაზე, გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობის ცნება, არსი, მისი როლი და მნიშვნელობა გამოძიების სტადიაზე, პროკურორის, როგორც გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელის ამოცანები და ფუნქციები, მათი განხორციელების ფორმები და მეთოდები, პროკურორის როლი გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობის განხორციელების საქმეში.

აღნიშნულზე ავტორს შესწავლილი აქვს ქართული და უცხოური იურიდიული ლიტერატურა, ვრცელი თეორიული მასალა, სამეცნიერო შრომები, მეცნიერი-იურისტების მხრიდან გამოთქმული მოსაზრებები, გადმოცემული აქვს საკუთარი შეხედულებები.

წიგნი განხილულია ისეთი საკითხების, რაც იურიდიულ ლიტერატურაში, მეცნიერი-იურისტებს შორის საკმაოდ საკამათოა და აზრთა სხვადასხვაობას იწვევს. ნაშრომში ავტორს იურიდიულ ლიტერატურაში სისხლის სამართლის სპეციალისტების მიერ საკვლევ საკითხებთან დაკავშირებით გამოთქმულ სადაო საკითხების გარშემო ჩამოყალიბებული აქვს თავისი მოსაზრებები, სათანადო მეცნიერული დასაბუთების და პროკურატურისა და სასამართლო ორგანოებში თითქმის ოცდაათი წლის განმავლობაში მუშაობის პრაქტიკული გამოცდილების საფუძველზე გადმოცემული აქვს დასკვნები ამ საკითხებთან დაკავშირებით.

იმის მიუხედავად, რომ თემა „პროკურორი – გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელი“ სამეცნიერო კვლევისათვის არის რთული, ღრმა მეცნიერული, მაინც გასაგებ ენა-

ზე იკითხება. ბევრ თეორიულ საკითხებზე გადმოცემულია ავტორისეული მიდგომა.

ავტორის მიერ პროკურორის მხრიდან გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობის საკითხები შედარებითი ანალიზის საფუძველზე განხილულია საზღვარგარეთის ქვეყნების სისხლის სამართლის საპროცესო კანონმდებლობის მაგალითზე.

ნაშრომი პირველ რიგში განკუთვნილია სტუდენტებისათვის, ასევე სამეცნიერო და

სამართალდამცავ სფეროში მომუშავე პირების და პრაქტიკოსი მუშაკებისათვის, ის დახმარებას გაუწევს აგრეთვე აღნიშნული საკითხით დაინტერესებულ მკითხველს.

წიგნებს ერთვის რეზიუმეები ინგლისურ და რუსულ ენებზე.

წიგნის რედაქტორია საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტის სრული პროფესორი,

ან. განსვენებული ნიკოლოზ გაბრიჩიძე, ხოლო რეცენზენტები - საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტის სრული პროფესორი ჯემალ გახოკიძე და სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის სრული პროფესორი მიხეილ მამნიასვილი.

ამჟამად, გივი აბაშიძე მუშაობს სადოქტორო დისერტაციაზე სისხლის საპროცესო სამართლის მეტად რთულ და საინტერესო საკითხზე „პროკურორი გამოძიების სტადიაზე“ (თანამედროვე რეალობა).

განსაკუთრებული აღნიშვნის ღირსია ის გარემოება, რომ აღნიშნული წიგნი, ავტორის მიერ ამ ცოტა ხნის წინ გამოცემულ წიგნთან „პროკურორი, როგორც სისხლისსამართლებრივი დევნის სუბიექტი“ (გამოძიების სტადიაზე) ერთად, რომლის შესახებ უნივერსიტეტის გაზეთის წინა ნომერში ვრცელი რეცენზია დაიბეჭდა, შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აკადემიური საბჭოს მიერ აღიარებული იქნა სახელმძღვანელოდ სტუდენტებისათვის.

გვინდა წარმატებები ვუსურვო გივი აბაშიძეს და იმედი გამოვთქვათ, რომ ის მომავალშიც გააგრძელებს ფართო სამეცნიერო საქმიანობას.

აღამ მახარაძე

შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციალურ მეცნიერებათა, ბიზნესისა და სამართალმცოდნეობის ფაკულტეტის დეკანი, სრული პროფესორი

მიხეილ მამნიასვილი

სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის სრული პროფესორი

აქ მრავალფეროვანი არჩევანი გელოდებათ

ტურიზმის სფეროში მიმდინარე სიახლეების, გამოწვევების, მიზნების, ამოცანებისა და პრიორიტეტების შესახებ აჭარის ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, ბატონი ვაჟა დიასამიძე საუბრობს.

– ბატონო ვაჟა, რა სიახლეებისა და გამოწვევების წინაშე დგას აჭარის ტურიზმი და კურორტების დეპარტამენტი?

– აჭარის ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტი აქტიურად მუშაობს ისეთი ღონისძიებების გასატარებლად, რომლებიც აჭარაში ზღვაზე დასვენების გარდა ტურიზმის ისეთ სახეობებს განავითარებს, როგორცაა: ეკოტურიზმი, MICE ტურიზმი, საკრუიზო ტურიზმი. მიმდინარეობს საინფორმაციო ბაზების განახლება აჭარაში არსებული ტურისტული ობიექტებისა.

ტამენტის მხარდაჭერით, ჩატარდა უფასო გადაზიდვების კურსები სასტუმროებსა და რესტორნებში მომსახურების დონის ასაღრმავლებლად. აღნიშნული კურსები კვლავაც მიმდინარეობს. დაგეგმილი გვაქვს ზაფხულის სეზონის შემდეგ მომსახურების დონის ამაღლების მიზნით ისევ ჩავატაროთ მომსახურე პერსონალის გადამზადების კურსები, სადაც პედაგოგებად გვინდა უცხოელები მოვიწვიოთ.

– კურორტები ღირსშესანიშნაობებითურთ, ახლადშენებული მაღალი დონის სასტუმროები - ეს აჭარაში არსებული რეალობაა. რა ტიპის დასვენებას სთავაზობთ ტურისტს და ვინ არეგულირებს ამ მხრივ ფასებს?

– ბათუმის ტურისტული სააგენტო სთავაზობს დამსვენებელს თემატურ ტურებს როგორც ბათუმში (სითითური, ღამის

მიმდინარე ინფრასტრუქტურული სამუშაოები ნაკლებად იმოქმედებს ტურისტთა ნაკადის შემცირებაზე.

– ტურიზმის რომელ სახეობებს სთავაზობთ დამსვენებელს და წინა წლების გათვალისწინებით, რაზეა უფრო მაღალი მოთხოვნა?

– წინა წლების კვლევებმა ცხადყო, რომ ყველაზე პოპულარული ბათუმის ზღვისპირა პარკი, ბოტანიკური ბაღი და გონიოს ციხეა, მაგრამ ცასული წლისა და მიმდინარე წლის მონაცემებით, საგრძობლად იმატა ეკოტურიზმით დაინტერესებული ტურისტების რაოდენობამ. აჭარის ტურისტულ სააგენტოს შექმნილი აქვს სპეციალური ეკო-მარშრუტები აჭარის მაღალმთიანი რეგიონების მიმართულებით, რომლებითაც აქტიურად სარგებლობენ განსაკუთრებით უცხოელი ტურისტები. მოთხოვნა გაიზარდა ჩვენი ქალაქში საერთაშორისო კონფერენციებისა და ბიზნეს-ფორუმების, გამოფენებისა და სხვადასხვა საქმიანი შეხვედრების ჩატარების მიზნით. ჩვენი სააგენტო უშუალოდ შეასრულებს შუამავლის როლს მსგავსი საერთაშორისო ღონისძიებების ორგანიზებაში, შესთავაზებს რა ადგილობრივ თუ საერთაშორისო ასოციაციებსა და კომპანიებს ბათუმს, როგორც MACE ტურიზმის ახალ ბრენდს.

– კულტურული ღონისძიებების შესახებ რას იტყვიან?

– მოგეხსენებათ, რომ საქართველოს კულტურული ცენტრი ზაფხულობით თბილისიდან ბათუმში ინაცვლებს. ბათუმში უმასპინძლა არაერთ მაღალი რანგის კონცერტსა და ჯაზ-ფესტივალს. ტრადიცია კვლავაც გრძელდება. უამრავი კულტურული ღონისძიება (ჯაზ-ფესტივალი, სპექტაკლები, კონცერტები, გამოფენები) იგეგმება ჩვენს ქალაქში. ტურიზმის დეპარტამენტი ახორციელებს კოორდინირებულ თანამშრომლობას იმ უწყებებთან, რომლებიც გეგმავენ ამა თუ იმ კულტურულ ღონისძიებას. შედგენილი გვაქვს ე.წ. „ივენთების“ კალენდარი, ვანვდით ინფორმაციას დაინტერესებულ ორგანიზაციებსა თუ კერძო პირებს.

რებით აჭარის მთავრობა სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან ერთად მუშაობს სპეციალური პროგრამის შემუშავებაზე, რომელიც ითვალისწინებს სხვადასხვა სახის ღონისძიებების გატარებას, რათა არ მოხდეს სურსათისა და სხვა სახის პროდუქტებზე ფასების ზრდა ზაფხულის სეზონის პერიოდში მაშინ, როდესაც რეგიონში ყველაზე მეტი ვიზიტორია. რაც შეეხება კერძო სექტორს, აქ უკვე ფასები თვითრეგულირებადია, რაც მოთხოვნის შესაბამისად არის განპირობებული.

– როგორი იქნება ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტის ხელმძღვანელის მიმართვა დამსვენებლისადმი – რატომ უნდა ჩამოვიდნენ ისინი აჭარაში?

– წარსულს ჩაბარდა დრო, როდესაც აჭარაში მხოლოდ ზღვაზე დასასვენებლად ჩამოდიოდნენ. დღეს ჩვენი რეგიონი არის ქვეყნის ერთ-ერთი კულტურული ცენტრი, საერთაშორისო ღონისძიებებისა და ფესტივალების ადგილი, ეს არის კუთხე, სადაც ტურისტს ერთდროულად შეუძლია მოინახულოს მაღალმთიანი სოფლების საუცხოო ბუნება თავისი კულტურული ღირებულებებით, დატკბეს მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე ლამაზი და დიდი ბულვარის სილამაზით, სრულიად დაუგეგმავად გახდეს ქალაქში მიმდინარე უფასო კონცერტებისა და სანახაობების მომსწრე, დააგემოვნოს ტრადიციული სამზარეულოს საუცხოო კერძები, დაესწროს მთიანი აჭარის ტრადიციულ სახალხო დღესასწაულებს...

გაიზარდა ტურისტთა ნაკადი ირანის, პოლონეთისა და ისრაელის ქვეყნებიდან. აჭარის ტურისტული სააგენტო წელს უკვე ნებისმიერ პირს სთავაზობს ავიაბილეთების დაჯავშნასა და შეძენას მსოფლიოს ყველა მიმართულებით.

– რა სიახლეები დახვდება მიმდინარე სეზონზე აჭარაში ჩამოსულ დამსვენებელს?

– აჭარის ტურიზმის დეპარტამენტის მხარდაჭერით შეიქმნა ახალი საინფორმაციო ცენტრები და ტურისტული პაკეტები, იყიდება აჭარის თემატიკაზე დამზადებული სპეციალური სუვენირები, დეპარტამენტის მხარდაჭერითა და ინიციატივით განხორციელდა პროექტი „ბათუმელო“, რომელიც ბათუმელებსა და ქალაქის სტუმრებს ზღვისპირა პარკში ველოებით გასეირნებისა და გადაადგილების საშუალებას მისცემს. ასევე, დეპარტამენტის მხარდაჭერით მთელი ზაფხულის განმავლობაში დაგეგმილია მრავალი კულტურული, სპორტული თუ სახალხო ღონისძიება, რაც აჭარაში ჩამოსული ტურისტისთვის, დასვენებას უფრო საინტერესოს გახდის. სიახლეა ისიც, რომ ახალი სხვადასხვა ტიპის ტურისტული მარშრუტები სანფორმაციო ცენტრებში უკვე იყიდება.

– როგორ შეაფასებდით ჩვენთან მომსახურების სერვისს?

– მომსახურების სერვისის დონის ამაღლების მიზნით, ტურიზმის დეპარტამენტში შეიქმნა „ახალი პროდუქტისა და სერვისის“ განყოფილება, რომელმაც უკვე ჩაატარა კვლევა მომსახურების სერვისის შესასწავლად. კვლევის ანალიზის საფუძველზე დადგინდა, რომ გვაქვს მომსახურების საშუალო დონე. საქართველოს ეროვნული სააგენტოს ინიციატივითა და ჩვენი დეპარ-

ბათუმი, ექსკურსიები გიდის თანხლებით), ისე მის შემოგარენსა და მაღალმთიან აჭარაში (ბოტანიკური ბაღი, გონიო, ქედა, ხულო და ა.შ.). ტურების ფასი დადგენილია სააგენტოს მიერ და მათი შეძენა შესაძლებელია სააგენტოს საინფორმაციო ცენტრებში.

– მიმდინარე სეზონზე ტურისტების ბევრად დიდ ნაკადს ველოდებით. რა წინასწარი პროგნოზის საფუძველზეა ეს განსაზღვრული?

– 2010-2011 წლებში ტურიზმის დეპარტამენტის მიერ ჩატარებული სარეკლამო, საინფორმაციო თუ მარკეტინგული საქმიანობა ზუსტად იმისკენ იყო მიმართული, რომ აჭარაში უფრო მეტი ვიზიტორი ჩამოსულიყო. ჩვენს მიერ სტატისტიკური ანალიზის საფუძველზე წინასწარ განისაზღვრა მიზნობრივი ქვეყნები, სადაც მთელი ამ ხნის განმავლობაში აქტიურ სარეკლამო საქმიანობას ვწევოდით. უნდა აღინიშნოს ასევე ის, რომ აჭარის მთავრობისა და კერძო სექტორის ხელშეწყობით სხვადასხვა მიმართულებებით ავიარესები დაინიშნა: კიევი, ბაქო, თეირანი, რაც შესაბამისად ძალიან უწყობს ხელს ტურისტთა ნაკადის ზრდას, რადგან მათთვის ამ სახის ტრანსპორტით გადაადგილება საკმაოდ კომფორტულია.

ამასთან, დეპარტამენტის სტატისტიკის განყოფილება ატარებს ყოველდღიურ კვლევას აჭარაში ტურისტთა რაოდენობის შესახებ. შესაბამისად, არსებული მონაცემების საფუძველზე გვაქვს წინასწარი მიახლოებითი პროგნოზი როგორც წლიური, ისე სეზონური მაჩვენებლით. კერძოდ, 2011 წლის მანძილზე აჭარა დაახლოებით 1 450 000 ტურისტს ელოდება.

– აშკარაა, რომ ბათუმის ქუჩები წესრიგდება, მაგრამ სეზონის დასრულებამდე ბევრი რამ კვლავ ვერ ესწრება. ხომ არ ფიქრობთ, რომ ეს დამსვენებელთა მოზიდვაზე იმოქმედებს?

– დამსვენებელთა უმრავლესობა გავებით და მონონებით ეკიდება იმ ფაქტს (რისთვისაც მაღლობს ვუხდით მათ), რომ ქალაქი შენებისა და გალამაზების პროცესშია, ხშირად ეს შთამბეჭდავია მათთვის.

– სად და როგორ შეიძლება გაერთოს აქ ჩამოსული ტურისტი?

– აქ ჩამოსულ ტურისტს აქვს მრავალფეროვანი არჩევანი გართობისა, ეს იქნება ქალაქისა და რეგიონის სხვადასხვა ღირსშესანიშნაობის დათვალიერება სპეციალური ტურების ფარგლებში, მიმდინარე ჯაზ-ფესტივალსა თუ სხვადასხვა კონცერტებზე დასწრება, სეზონური სპექტაკლები ბათუმის დრამატულ თეატრში, ცოცხალი მუსიკითა და მონვეული დიჯეების მიერ გაცოცხლებულ ღამის კლუბებსა და ბარ-რესტორნებში. ამავდროულად, წელს ქალაქი დამსვენებელს დელფინარიუმში შესანიშნავი სანახაობით ხვდება, სადაც ყველა ასაკის მყურებელი ერთნაირად მოიხიბლება.

– ტურისტების ზრდა ადგილობრივი მოსახლეობისთვის სურსათის ფასების ზრდაზე არ აისახება?

– სეზონზე ფასების ზრდასთან დაკავშირ-

უთახაჭდილახუბი სვანეთში მოგზაურობის შედეგად

ტურიზმის განვითარების ძირითად ფაქტორში მოყვანა არც თუ ისე მარტივი აღმოჩნდა.

ჩვენი ფაკულტეტის დეკანის, ბატონ ადამ მახარაძის დახმარებით მოვაგვარეთ ორგანიზებული საკითხები და 30 ივნისს, საღამოს 8 საათზე (ისე, როგორც შემდეგ აღმოჩნდა უკეთესი იყო დილით წავსულიყავით, რადგან ღამით მესტიისკენ მიმავალი გზა არც თუ ისე სასიამოვნო და უსაფრთხო

ტორს მიეკუთვნება დამსვენებელთა მისწრაფება – დაათვალიერონ ბუნება, ჰქონდეთ საშუალება ისუნთქონ სუფთა ჰაერი, მიირთვიან ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქტები, ასევე მიიღონ ესთეტიკური სიამოვნება ბუნებრივი ლანდშაფტების დათვალიერებით. ამასთანავე, მოტივი, რომელიც განსაზღვრავს დამსვენებელთა არჩევანს, მოგზაურობის დროს ახალი ტეროტირების, მცენარეთა და ცხოველთა სამყაროს გაცნობას წარმოადგენს.

საქართველოს, როგორც ტურიზმისათვის საუკეთესო დანიშნულების ქვეყანას, ბევრი რამის შეთავაზება შეუძლია მნახველთათვის. თვალწარმტაცი ბუნება, მრავალფეროვანი ლანდშაფტი, კავკასიონის ქედი, შავი ზღვის სუბტროპიკული ზონა, მდინარეები და ჩანჩქერები, კლდეში ნაკვეთი ქალაქები, კურორტები და მინერალური წყლები, ისტორიული ძეგლები, ქალაქები და დასახლებები. ამიტომ შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციალურ მეცნიერებათა, ბიზნესისა და სამართალმცოდნეობის ფაკულტეტის საფინანსო, საბანკო და სადაზღვევო საქმის II კურსის I-ლი ჯგუფის სტუდენტებმა გადაწყვიტეს კურსის წარმატებულად დამთავრების შემდეგ მოგვეწყო ექსკურსია და მოგვენახულებინა საქართველოს ერთ-ერთი ულამაზესი და უმშვენიერესი კუთხე სვანეთი. ჩვენი განზრახვის სისრულეში მოყვანა არც თუ ისე მარტივი აღმოჩნდა.

აღმოჩნდა), გავიდა შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეზოდან (სვანეთის მიმართულებით) ჩვენი ჯგუფის 19 სტუდენტი ასოცირებულ პროფესორებთან – ალექსანდრე თურმანიძესა და ანზორ დევაძესთან ერთად. ექსკურსიის საორგანიზაციო საქმეებს განაგებდნენ ზურაბ დიასამიძე და ზაზა გორაძე ჯგუფის სხვა წევრებთან ერთად.

ექსკურსიისათვის მზადება ჯერ კიდევ აპრილში დაიწყო. ჩვენი დიდი სურვილი იყო დაგვეთვალიერებინა საქართველოს ის ლისესანიშნაობები, რომლებიც მანამდე სურათებით და გადმოცემით ვიცოდით. ჩვენ მიერ ჩატარდა უამრავი მოსამზადებელი სამუშაო, რომელიც აუცილებელი იყო ექსკურსიისათვის, განვსაზღვრეთ ძირითადი მარშრუტი და როგორც აღვნიშნეთ, 30 ივნისს, საღამოს 8 საათზე, გავუდექით გზას. გზაში ვმხიარულობდით, ვუსმენდით მუსიკას, ვუყვებოდით ერთმანეთს საინტერესო ისტორიებს ჩვენი ქვეყნის წარსულის შესახებ, ვთამაშობდით ინტელექტუალურ თამაშებს. რაც უფრო დრო გადიოდა, მით უფრო ვუახლოვდებოდით სვანეთს და მგზავრობაც უფრო საშიში

ხდებოდა. დაახლოებით ღამის სამ საათზე (როგორც ვიცით, სვანეთის მიმართულებით მიმდინარეობს კაპიტალური სარემონტო სამუშაოები, რომელიც მაღალმთიან სვანეთს დააკავშირებს ბარის რაიონებს. სვანეთი უგზობის გამო თვეებით ჩაკეტილია ზამთარში ჩამონოლილი ზვავების გამო და მონყეტილია ბარის რაიონებს), მივადექით ახლად ჩამონოლილ ზვავს. სიტუაციას უფრო ამწვავებდა ის ფაქტი, რომ ქვევით ყოველ წუთს ცვიოდა, ჩვენი კი ერთ ადგილას ვიყავით გაჩერებულნი და წინ ვერ მივდიოდით. საკმაოდ შევშინდით, მაგრამ მეორე დღეს ყოველივე ამას სიცილით და ხუმრობით ვიხსენებდით. როგორც კი გათენდა, საგზაო სამსახურის თანამშრომლებმა მძიმე ტექნიკის გამოყენებით განმინდეს გზა ჩამოსული ქვა-ჩამორღისაგან და ჩვენც განვაგრძეთ სვლა.

ბოლო სართულზე, რომელიც დაახლოებით შედ სართულიანი სახლის სიმაღლისა იყო. კოშკის თავიდან დანახულმა ბუნებამ ყველა მოაჯადოვა, ალაფრთოვანა ცამდე აზიდულმა მთებმა, რომლის მწვერვლებს ამშვენებდა მარადიული თოვლის საფარი, ქვევით მწვანე ხე-ტყით, მთების ძირში ჩქარი მდინარეებით, მდინარის ნაპირას კი კოშკებითა და ძველი ნაგებობებით, რაც მართლაც ზღაპრული, ულამაზესი და შეუდარებელი იყო. შემდეგ კი მოვინახულეთ სვანური სახლ-მუზეუმი. მესტიის სახლ-მუზეუმის დირექტორმა, ქალბატონმა რუსუდანმა საკმაოდ საინტერესოდ გაგვაცნო სვანური კოშკების, მათი მოწყობილობების, სვანეთისა და სვანების ისტორია. საღამოს დაღლილ-დაქანცულები მივედით ქალბატონ დალაილასთან და ვივარდით, ვიმხიარულეთ. ღამით დავისვენეთ და დილით კი ემოციებით დატვირთულნი წამოვედით ბათუმისაკენ. გზად ზუგდიდში გავჩერდით და დავათვალიერეთ დადიანების სასახლე შემოგარენთან ერთად, გავერთეთ ატრაქციონებზე და 2 ივლისს, საღამოს 8 საათისთვის დავბრუნდით ბათუმში. ყველა კმაყოფილი დარჩა იმ გადამწყვეტილებით, რომ მომავალში კიდევ დავლაშქრავთ სა-

ვიყავით მესტიაში, სადაც დავბინავდით ქალბატონ დალაილასთან, რომელმაც სტუმრებს შეღავათიანი ფასებით დაგვითმო ბინა, სადაც ცოტათი ვინროდ ვიყავით, მაგრამ მასპინძლების გულითადად მიღების შემდეგ ყველა ნაკლი დაგვავიწყდა. დილით ცოტა წავიხემსეთ და გავეშურეთ დასახული მიზნების შესასრულებლად. თითქმის მთელი მესტია ფეხით შემოვიარეთ, ვიყავით მდინარის ნაპირთან, გვინდოდა სვანეთის ნახვაც, მაგრამ უგზობობამ ხელი შეგვიშალა. მოვინახულეთ მიხეილ ხერგიანის კოშკი, თუმცა შიგნით არ შეგვიშვეს, რაც იმით აგვიხსნეს, რომ იქაურობა სტუმრების მისაღებად ჯერ მზად არ იყო. დავათვალიერეთ მარგინანებისა და რატიანების კოშკები, ავედით კოშკის

ქართველოს სხვა ღირსშესანიშნავ კუთხეს, რომელიც ჩვენს ქვეყანას ასე მრავლად გააჩნია.

ფინანსებისა და საბანკო საქმის სპეციალისტის მეორე კურსის სტუდენტი ნაზი გელაძე

ოსდახუთწლიანი ოდისეა

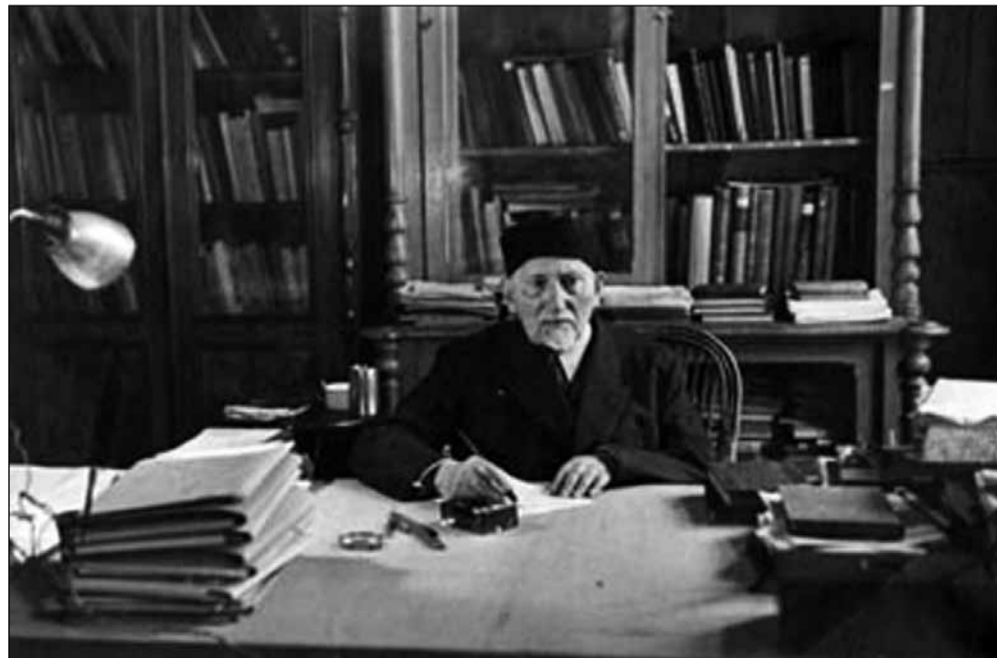
1921 წლის თებერვალი ქართული ეროვნული საუნჯის ისტორიაში საბედისწერო აღმოჩნდა. ქართულმა განძმა გაიზიარა საქართველოს მთავრობის ბედი. იგი იძულებული გახადეს სამშობლოდან შორს, საფრანგეთში გადახვეწილიყო. ქართული სული მოწყდა მის სხეულს და „ოსდახუთწლიანი ოდისეის“ შემდეგ ისე დაუბრუნდა მას. 25 წლის განმავლობაში „განძის გუშაგობა“ წილად ხვდა საქართველოს მეჭურჭლეთუხუცესად აღიარებულ გმირული „ოდისეის საქეთმპყრობელს“, წმინდა ექვთიმე თაყაიშვილს. რომ არა ექვთიმე თაყაიშვილი, ვინ იცის, დღეს, განძი ვის ხელში იქნებოდა.

მიუხედავად მრავალგვარი გასაჭირისა და მძიმე ემიგრანტული ცხოვრებისა, წმინდა ექვთიმემ მაინც შეძლო განძის უკლებლივ დაბრუნება სამშობლოში და ამით პირნათლად შეასრულა დაკისრებული მოვალეობა მშობელი ერის წინაშე.

ბატონი ექვთიმე წერდა: „ძალაუნებურად მომიხდა ემიგრანტობა, რათა არ მოვშორებულიყავ ჩვენი ერის სასიქადულო კულტურულ საგანძურს, დამეცვა ყოველგვარი საფრთხისაგან“. არადა საფრთხე მართლაც დიდი იყო. ხომ შეიძლებოდა რომ განძი წყალში ჩაძირულიყო. ეს ადვილი საქმე არ იყო. ამ წმინდა საქმეს დიდი ხნის ბრძოლის ისტორია აქვს.

მძიმე განსაცდელის ყამს, 1921 წლის 11 მარტს, ქართული განძით დატვირთული კრეისერი „ერნესტ რენანი“ ბათუმიდან გავიდა. ფათერკიანი მოგზაურობის შემდეგ, საბოლოოდ განძმა პარიზიდან 26 კილომეტრის მოშორებით, გარეუბან ლევილში დაიდო ბინა. ქართულ განძში შედიოდა თბილისისა და ქუთაისის სახელმწიფო ხა-

ზინების ვალუტა, ამავე მუზეუმების განძეულობა, ნივთები ბორჯომის დიდი მთავრის სასახლისა და ხობის მონასტრის განძეულობიდან. 249 ყუთში განთავსებული განძი ფულის მაშინდელი კურსით 10471770 ოქროს მანეთად შეუფასებიათ. იგი ჩაბარდა საფრანგეთის ბანკის მარსელის განყოფილებას და პარიზის ბანკ „გარდმეზლის“.

გადამდარი ვერცხლის ზოდები გაყიდეს 1,200000 მანეთად. ამ თანხის ნაწილით, 1922 წელს შეიძინეს ლევილის მამული და სასახლე, ექვთიმესა და მის მეუღლეს ამ სასახლეში მიაკუთვნეს ორი ოთახი. აქვე დააწყეს 15 ყუთი საეკლესიო ნივთებით,

წერდა: „ვეროპის რომელიმე უნივერსიტეტისათვის რომ შეგვეთავაზებინა იგი, სულ ცოტა, ნახევარ მილიონს მაინც ავიღებდით ულაპარაკოდ“.

უცხოელთა გარდა, განძეულს შინაური მტერიც ჰყავდა. განძზე პრეტენზიას აც-

ხადებდა სამაგრელოს უკანასკნელი მთავრის ასული სალომე მინგრელსკაია – ობელენსკაია. 7 წელი ებრძოდა ექვთიმე მას და მთავარ საბუთად ექვთიმემ გამოიყენა დამფუძნებელი კრების 1920 წლის 21 დეკემბრის დეკრეტი, თავად ნიკოლოზ მინგრელსკის ქონების პატრონის გასახელმწიფოებრიობის შესახებ.

საფრანგეთის მიერ მენშევიკური მთავრობის ამოცნობის შემდეგ, პრინციპული, უკომპრომისო ბრძოლის შედეგად, განძის მეპატრონეთაგან ერთადერთ ნდობით აღჭურვილ პიროვნებად აღიარეს ექვთიმე თაყაიშვილი. ამით წმინდა ექვთიმემ გზა გადაუჭრა შინა და გარე მტერს განძის ბედში ჩარეულიყვენ.

უშედეგოდ დამთავრდა ნაცისტების ცდაც განძის გერმანიაში გადატანის შესახებ. რა არ შესთავაზეს, მაგრამ ვერაფრით ვერ გადაიბირეს ბატონი ექვთიმე.

1945 წლის 11 აპრილს, განძის საბოლოოდ საქართველოში დაბრუნება ი. ბ. სტალინისა და საფრანგეთის მთავრობის მაშინდელი მეთაურის დე გოლის შეხვედრამ გადაწყვიტა.

ექვთიმე თაყაიშვილის ღვაწლის დიდი დამფასებლის, პროფესორ იოსებ მეგრელიძის სიტყვებით რომ ვთქვათ, ექვთიმეს სამშობლოში დაბრუნების შემდეგ „განახლდა განძეულის დაბრუნების ოცდახუთწლიანი ოდისეის განმცდელი და უცხოეთში განანამები გული. მისი მონამებრივი ცხოვრება მისაბაძია ყოველი ქართველისთვის. ბუნებით ოპტიმისტი, სიცოხლის ბოლოს წერდა: „ჩვენს შემდეგ ჩვენზე უკეთესები მოვლენ და რაც ჩვენ ვერ გავაკეთეთ, ისინი გააკეთებენ – ო“. ღმერთმა უსმინოს და ალასრულოს წმინდა ექვთიმეს ეს სიტყვები.

მერაბ მებრელიძე

დასაწყისი 8-მე.

დატოვა სექსუალური მიზნები. ასეთი იყო ყველაზე „სექსუალური“ თეორიის ავტორის პირადი სექსუალური ცხოვრება. ერის ფრომს მიაჩნდა, რომ ფროიდის თეორიული მოსაზრებები, მისი შეხედულებები სექსზე იყო თავისი შეკავებული, შეფერხებული სექსუალობის რაციონალიზაციის შედეგი.

ფროიდს, მისივე ალიარებით, ახასიათებდა დაუცველობის ერთგვარი გრძნობა. მას მუდამ სდევდა სილარობით, შიმშილით დალუპვის შიში. დაუცველობის გრძნობის ყველაზე ნათელი გამოხატულება იყო მატარებლით გამგზავრების წინა შფოთიანობა. იგი სადგურში მიდიოდა მატარებლის გასვლამდე ერთი საათით ადრე, რომ აქაოდა უცებ არ დამავიანდესო.

ფროიდს ახასიათებდა თავისებური მეგობრობა. ყველაზე შესამჩნევი მეგობრული კავშირები ემყარებოდა მხოლოდ მას და მისსავე ცხოვრების რიტმს - წლების მანძილზე ინტენსიური მეგობრობა, ხოლო შემდეგ გაყრა, სიძულვილამდეც კი. ასეთი იყო მისი მეგობრული ურთიერთობების ბედი ბრეიერთან, იუნგთან, ადლერთან და სხვებთან.

მაგალითად, ბრეიერმა მიანოდა

ფროიდს იმ იდეის ჩანასახი, რომლისგანაც განვითარდა ფსიქოანალიზი. ბრეიერი ფროიდისათვის იყო უფროსი მეგობარი, რომელიც მამობრივ მზრუნველობას იჩენდა მის მიმართ (არც თუ უმნიშვნელო მატერიალური დახმარების სახითაც). მაგრამ რით დამთავრდა მათი მეგობრობა? როგორც კი თავი იჩინა მათ შორის აზრთა სხვადასხვაობამ და ბრეიერმა არ გაიზიარა ფროიდის ზოგიერთი შეხედულება, ეს მეგობრობა შეწყდა. ჩვეულებრივ, თეორიულ უთანხმოებებს არ მივყავართ პირადი კავშირების განწყვეტამდე, არაფერი რომ ვთქვათ იმ სიძულვილზე, რომელსაც ფროიდი განიცდიდა თავისი ყოფილი მეგობრის მიმართ. მაგრამ ფროიდის შემთხვევაში ეს სწორედ ასე მოხდა.

ფროიდს არასოდეს უყვარდა კრიტიკა. უფრო მეტიც, ვერ იტანდა კრიტიკას, მით უმეტეს, თუ ეს კრიტიკა მეგობრისაგან მოდიოდა. ამის გამო ანალოგიური სიძულვილით დამთავრდა მისი ურთიერთობა იუნგთანაც.

ზოგიერთი ავტორი ამ ვითარებას ხსნის ფროიდის დამოუკიდებლობისაკენ მძაფრი მისწრაფებით. სხვისგან დახმარებისა და თანადგომის მიღების შემდეგ, წყვეტდა რა ფროიდი ამ პიროვნებასთან ყოველგვარ ურთიერთობას, ამით იგი უარყოფდა მასზე დამოკიდებულებას. ან კიდევ, ორ-

თოდოქსალური ფსიქოანალიზური კონსტრუქციების უკმარისობის პირობებში ფროიდი განიცდიდა სხვებზე დამოკიდებულებასაც (დამოკიდებულება ხომ ფროიდის ხასიათის დისპოზიციური ნიშანი იყო), რასაც ვერ ეგუებოდა მისი ამაყი მისწრაფება დამოუკიდებლობისაკენ და ამ შინაგან კონფლიქტს იგი ხსნიდა ზემოაღნიშნული ხერხით - ურთიერთობის განწყვეტით, ზურგის შექცევით, მტრობამდე მისული სიძულვილით.

ფროიდის დამოკიდებულება მამისადმი არ იყო ისეთი, როგორც დედისადმი. დედა მას ანებივრებდა. მამა კი იყო მკაცრი, დაუნდობელი. ფროიდი ბავშვობიდან მიეჩვია იმ აზრს რომ, მისთვის მიუღებელი იყო კრიტიკა. იგი იყო საკუთარ თავში მთლიანად დარწმუნებული. მამა კი მასზე ამბობდა: ამ ბავშვიდან არაფერი გამოვაო. შემდგომში, მამის ამ გამოხატულების კომენტარისას, ფროიდი წერდა: ეს სიტყვები იყო ჩემდამი, ჩემი ამბიციებისადმი დარტყმა და, როგორც ხედავთ, ჩემგან რალაც გამოვიდა.

როგორც ვთქვით, ფროიდი ითვლებოდა დედის საყვარელ შვილად. მამა მისთვის იყო მეტოქე. იგი ოცნებობდა გამხდარიყო მამა, გამხდარიყო გმირი. როდესაც ოჯახს მოუკიდა და შვილები შეეძინა, ფროიდიც გახდა მამა, ოღონდ ძალიან მოსიყვარუ-

ლე მამა. ბავშვობაში ფროიდი აღფრთოვანებული იყო დიდი სამხედრო ბელადებით. ჰანიბალი და ნაპოლეონი იყვნენ მის უპირველესი გმირები. ფროიდი ხედავდა საკუთარ თავს ბელადად ინტელექტუალურ რევოლუციონარად. სწორედ მის მიერ შეიქმნა ფსიქოანალიზური მოძღვრება და ფსიქოანალიტიკური მოძრაობა. ახასიათებდა რა ამ მოძღვრებას, ფროიდი წერდა: ფსიქოანალიზი, ჩემი აზრით, არის მსოფლმხედველობა. ფსიქოანალიზი არის მეცნიერების ნაწილი. ფსიქოანალიზი არის კვლევის მეთოდი და ინსტრუმენტი.

ღმერთისადმი რწმენაში ფროიდი ხდავდა მამა მფარველს, ჰქონდა მუდმივი სურვილი მიეღო მისგან დახმარება, ყოფილიყო დაცული. როგორც ვხედავთ, აქაც ავლენდა ფროიდი დაუცველობის მისეულ გრძნობას.

ფროიდი იყო კეთილი, იუმორის გრძნობით დაჯილდოებული, მაგრამ მაინც მარტოსული ადამიანი. ის არ იყო ბედნიერი კაცი. ფროიდს თვლიდნენ მძიმე პიროვნებად, თუმცა მისი ბუნებრივი ნიჭი, უძლიერესი რეფორმატორული გონება, პატიოსნება და მამაცობა, ინვევდა მის მიმართ არამარტო პატივისცემას და აღფრთოვანებას, არამედ სიყვარულსა და თანაგრძნობასაც.

„განათლების ადმინისტრირების ბათუმის საზაფხულო სკოლა“

29 აგვისტოს გაიხსნა და ერთი კვირის განმავლობაში გაგრძელდება შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ერთობლივი „განათლების ადმინისტრირების ბათუმის საზაფხულო სკოლა“. სწავლება რუსულ-საგანათლების მართვის პროექტის

დანესებულებების წარმომადგენლებისთვის. 114 მონაწილე შემდეგ ძირითად სასწავლო კურსებს გაივლის: 1. კურიკულუმის შემუშავების მეთოდოლოგია ინსტრუქტორი - ასისტენტ პროფესორი სიმონ ჯანაშია, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი; თანაინსტრუქტორი - ასოცირებული პრო-

ფესორი ნანა მაკარაძე, შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; 2. სწავლების მეთოდები ინსტრუქტორი - ასისტენტ პროფესორი სიმონ ჯანაშია, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი; თანაინსტრუქტორები - სრული პროფესორი ლელა თავდგირიძე და ასისტენტ პროფესორი ნანი მამულაძე, შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; 3. ადამიანური რესურსების მართვა განათლებაში ინსტრუქტორი - ასისტენტ პროფესორი მაია ბინაძე, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი; თანაინსტრუქტორი - პედაგოგიურ მეცნიერებათა დოქტორი მადონა მიქელაძე, შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; 4. ორგანიზაციული ლიდერობა ინსტრუქტორი - ასისტენტ პროფესორი მაია ბინაძე, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი; თანაინსტრუქტორი - რამინ ცინარიძე, შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; 5. განათლება მრავალფეროვან საზოგადოებაში ინსტრუქტორი - ასისტენტ პროფესორი გიორგი გახელაძე, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი; თანაინსტრუქტორი - ასისტენტ პროფესორი ნატო შეროზია, შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; 6. პრაქტიკული კვლევა განათლებაში ინსტრუქტორი - ასისტენტ პროფესორი ნათია ანდლულაძე, ილიას სახელმწიფო

უნივერსიტეტი; თანაინსტრუქტორები - სრული პროფესორი ლელა თავდგირიძე და სრული პროფესორი ვლადიმერ ლლონტი; შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; 7. განათლების პოლიტიკა ინსტრუქტორი - ასისტენტ პროფესორი თამარ ბრეგვაძე, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი; თანაინსტრუქტორები - ასოცირებული პროფესორი ნანა მაკარაძე და ასისტენტ პროფესორი ნანი მამულაძე, შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; 8. სასწავლო პროცესის მონიტორინგი/შეფასება ინსტრუქტორი - ბარბარა ნათი, ლოს-ანჯელესის კალიფორნიის უნივერსიტეტის განათლებისა და ინფორმაციული ტექნოლოგიების სკოლის პროფესორი, განათლების მართვისა და სასწავლო პროცესის მართვის ექსპერტი; თანაინსტრუქტორი - სრული პროფესორი ვლადიმერ ლლონტი, შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; განათლების ადმინისტრირების ბათუმის საზაფხულო სკოლის დასრულების შემდეგ მონაწილეებს დაურიგდებათ სერტიფიკატები. „განათლების ადმინისტრირების ბათუმის საზაფხულო სკოლის“ მონაწილეები: მონაწილეობას ღებულობს საქართველოს შემდეგი საგანმანათლებლო დაწესებულებების წარმომადგენლები: 1. შპს თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტი (რექტორი); 2. ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის

(USAID) მხარდაჭერით მიმდინარეობს და მიზნად ისახავს განათლების ადმინისტრირების მალაკვალიფიციური სპეციალისტების მომზადებას, ორ უნივერსიტეტს შორის ურთიერთთანამშრომლობას, განათლების ადმინისტრირების ერთობლივი სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელებასა და ერთობლივი დიპლომების გაცემას. საზაფხულო სკოლის ფარგლებში პარტნიორი უმაღლესი სასწავლებლების ხელმძღვანელებმა ხელი მოაწერეს თანამშრომლობის მემორანდუმს. „განათლების ადმინისტრირების ბათუმის საზაფხულო სკოლის“, კურსებს ილიას უნივერსიტეტის პროფესორებთან ერთად წარმართავენ შოთა რუსთაველის უნივერსიტეტის პროფესორები. სწავლების მეთოდოლოგიებსა და აკადემიური კურსების დიზაინში შოთა რუსთაველის უნივერსიტეტის პროფესორებს სპეციალურ სემინარს ჩაუტარებს კალიფორნიის ლოს-ანჯელესის უნივერსიტეტის განათლებისა და ინფორმაციული ტექნოლოგიების სკოლის პროფესორი ბარბარა ნათი. ერთობლივმა საზაფხულო სკოლამ განათლების ადმინისტრირების საკითხებში საზოგადოების დიდი ინტერესი გამოიწვია. კურსები დაიგეგმა როგორც უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების, ასევე ზოგადსაგანმანათლებლო

ფესორი ნანა მაკარაძე, შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; 2. სწავლების მეთოდები ინსტრუქტორი - ასისტენტ პროფესორი სიმონ ჯანაშია, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი; თანაინსტრუქტორები - სრული პროფესორი ლელა თავდგირიძე და ასისტენტ პროფესორი ნანი მამულაძე, შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. 3. ადამიანური რესურსების მართვა განათლებაში ინსტრუქტორი - ასისტენტ პროფესორი მაია ბინაძე, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი; თანაინსტრუქტორი - პედაგოგიურ მეცნიერებათა დოქტორი მადონა მიქელაძე, შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; 4. ორგანიზაციული ლიდერობა ინსტრუქტორი - ასისტენტ პროფესორი მაია ბინაძე, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი; თანაინსტრუქტორი - რამინ ცინარიძე, შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; 5. განათლება მრავალფეროვან საზოგადოებაში ინსტრუქტორი - ასისტენტ პროფესორი გიორგი გახელაძე, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი; თანაინსტრუქტორი - ასისტენტ პროფესორი ნატო შეროზია, შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; 6. პრაქტიკული კვლევა განათლებაში ინსტრუქტორი - ასისტენტ პროფესორი ნათია ანდლულაძე, ილიას სახელმწიფო

ზოოლოგიის ინსტიტუტი (კვლევითი ჯგუფის უფროსი); 3. თბილისის 161-ე საჯარო სკოლა (6 მასწავლებელი); 4. ო. გოგებაშვილის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი (საერთაშორისო ურთიერთობების სამსა-

მოადგილეები, მასწავლებლები, ბათუმის ააიპ საბავშვო ბაღების წარმომადგენლები (გაერთიანების დირექტორი, ფსიქოლოგი).

საჯარო სამართლის იურიდიული პირი - შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
წარმომადგენლობითი საბჭო
მისამართი: 6010, ქ. ბათუმი,
ნინოშვილის ქ., №35

ტელ/ფაქსი: (+995 222) 7 17 82
ელ. ფოსტა: warmomadgenlobiti@mail.ru

ბ ა დ ა ნ ე ყ ვ ი ტ ი ლ ე ბ ა № 02

22 ივლისი, 2011 წ.

ქ. ბათუმი
საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტთა სწავლის საფასურის გადახდის წესის დამტკიცების თაობაზე რსუ-ს წარმომადგენლობითი საბჭოს 2011 წლის 20 აპრილის №2 გადაწყვეტილებაში დამატების შეტანის თაობაზე
„უმალესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-18 მუხლის, რსუ-ს წესდების მე-10 მუხლის, რსუ-ს ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის 2011 წლის 22 ივლისის №01-11/55 ბრძანების საფუძველზე წარმომადგენლობითი საბჭომ

ბ ა დ ა ნ ე ყ ვ ი ტ ა

შეტანილი იქნეს დამატება რსუ-ს წარმომადგენლობითი საბჭოს 2011 წლის 20 აპრილის №2 გადაწყვეტილებით დამტკიცებულ „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტთა სწავლის საფასურის გადახდის წესში“. კერძოდ კი,

ა) წესის მე-8 მუხლის მე-5 პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით
„5. 2010-2011 სასწავლო წლის გაზაფხულის სემესტრში რსუ-ში ფინანსური დავალიანების გამო სტატუსშეჩერებულ პირებს, მობილობის წესით აღდგენის შემთხვევაში (ფინანსური ვალდებულების შესრულებისას) არ დაერიცხებათ დამატებით, 2010-2011 სასწავლო წლის გაზაფხულის სემესტრში ასათვისებელი კრედიტების საფასური“.

ბ) მე-8 მუხლს დაემატოს შემდეგი რედაქციის მე-6 და მე-7 პუნქტები:
„6. 2010-2011 სასწავლო წლის პირველ სემესტრში ფინანსური დავალიანების გამო რსუ-ს სტუდენტის სტატუსშეჩერებული პირის აღდგენისას სტუდენტს, თავისი ნების შესაბამისად (რაც დადასტურდება მის მიერ წარმოდგენილი განცხადებით), უნარჩუნდება სტატუსის შეჩერებამდე, იმავე სემესტრში მიღებული შეფასებები და იგი დამატებითი ადმინისტრაციული რეგისტრაციის გასვლის გარეშე უფლებამოსილია ისარგებლოს რსუ-ს აკადემიური საბჭოს მიერ დადგენილ ვადებში საბოლოო გამოცდაზე გასვლის უფლებით. წინააღმდეგ შემთხვევაში სტუდენტი ვალდებულია გაიაროს აკადემიური რეგისტრაცია, რა შემთხვევაშიც მხედველობაში არ მიიღება სტატუსის შეჩერებამდე (წინა სემესტრში) ასათვისებელ (დავალიანებულ) საგნებში მიღებული შეფასებები.“

7. ამ მუხლის მე-4-6 პუნქტებით დადგენილი უფლებებით რსუ-ს სტუდენტს შეუძლია ისარგებლოს 2011-2012 და 2012-2013 სასწავლო წლებში, ხოლო იმ სტუდენტს, რომელსაც 2012-2013 სასწავლო წლამდე ამოეწურება საგანმანათლებლო პროგრამის ოპტიმალური ვადა, დამატებით მიეცემა მხოლოდ ერთი სასწავლო სემესტრი 2010-2011 სასწავლო წლის შემოდგომის სემესტრში ასათვისებელი კრედიტების ათვისებისათვის.

- 2. გადაწყვეტილება გამოქვეყნდეს რსუ-ს ვებ-გვერდზე, ფაკულტეტების დეკანატებთან განთავსებულ საინფორმაციო დაფებზე და გაზეთში „ბათუმის უნივერსიტეტი“;
- 3. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს მისი გამოცემიდან ერთი თვის ვადაში საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროში (ქ. თბილისი, დიმიტრი უზნაძის ქ. №52)

წარმომადგენლობითი საბჭოს სპიკერი,
პროფესორი

ს. ქაშიბაძე

საჯარო სამართლის იურიდიული პირი - შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ბრძანება N 01-08/291
ქ. ბათუმი

17 აგვისტო 2011 წ.

2010-2011 სასწავლო წლის პირველ სემესტრში ფინანსური დავალიანების გამო, რსუ-ს სტუდენტის სტატუსშეჩერებულ პირთა მიმართ გარკვეული შეღავათის განხორციელების შესახებ

„უმალესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის 22-ე მუხლის პირველი პუნქტის, შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წესდების მე-13 მუხლის, რსუ-ს წარმომადგენლობითი საბჭოს 2011 წლის 22 ივლისის №02 გადაწყვეტილება „სსიპ - შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტთა სწავლის საფასურის გადახდის წესის დამტკიცების თაობაზე რსუ-ს წარმომადგენლობითი საბჭოს 2011 წლის 20 აპრილის №02 გადაწყვეტილებაში დამატების შეტანის თაობაზე“, საინფორმაციო-ტექნოლოგიური ფაკულტეტის დეკანის 2011 წლის 05 ივლისის №2143 მოხსენებითი ბარათის, სოციალურ მეცნიერებათა, ბიზნესისა და სამართალმცოდნეობის ფაკულტეტის დეკანის 2011 წლის 30 ივნისის №2106 მოხსენებითი ბარათისა და განათლებისა და მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანის 2011 წლის 04 ივლისის მოხსენებითი ბარათის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა :

- 1. 2010-2011 სასწავლო წლის პირველ სემესტრში ფინანსური დავალიანების გამო, რსუ-ს სტუდენტის სტატუსშეჩერებულ პირებზე (დანართი 1) სტუდენტის სტატუსში აღდგენის შემდეგ, რსუ-ს წარმომადგენლობითი საბჭოს 2011 წლის 22 ივლისის №02 გადაწყვეტილების (სსიპ - შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტთა სწავლის საფასურის გადახდის წესის დამტკიცების თაობაზე რსუ-ს წარმომადგენლობითი საბჭოს 2011 წლის 20 აპრილის №02 გადაწყვეტილებაში დამატების შეტანის თაობაზე) მოთხოვნები გაერცხვინდეს.
- 2. ბრძანების განხორციელებაზე კონტროლი დაევალოს შესაბამისი ფაკულტეტის დეკანატს.
- 3. ბრძანება საჯარო გაცნობის მიზნით გამოქვეყნდეს რსუ-ს ფაკულტეტებზე თვალსაჩინო ადგილას არსებულ საინფორმაციო დაფებზე, რისი უზრუნველყოფა დაევალოს შესაბამისი ფაკულტეტის მდივნებს, ასევე განთავსდეს რსუ-ს ვებ-გვერდზე და გაზეთში „ბათუმის უნივერსიტეტი“;
- 4. ბრძანების რსუ-ს ვებ-გვერდზე განთავსების უზრუნველყოფა დაევალოს საინფორმაციო-ტექნოლოგიებისა და კომუნიკაციების სამსახურს, ხოლო გაზეთში „ბათუმის უნივერსიტეტი“ გამოქვეყნება - გაზეთის რედაქტორს;
- 5. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი წესით საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროში (მისამართი: ქ. თბილისი, დიმიტრი უზნაძის ქ. №52) მისი გამოცემიდან ერთი თვის ვადაში;
- 6. ბრძანება ძალაშია გამოცემისთანავე

რექტორი, პროფესორი

ა.ბაკურიძე

დანართი 1

საინფორმაციო-ტექნოლოგიური ფაკულტეტის სტუდენტები

№	სახელი	გვარი	სპეციალობა, კურსი, სწავლების საფეხური
1.	მამუკა	შარაშიძე	სამოქალაქო მშენებლობა, მე-3 კურსი-პროფესიული
2.	თეა	ბოლქვაძე	ნავთობისა და გაზის ტექნოლოგია, მე-3 კურსი-პროფესიული
3.	რუსუდანი	ტაკიძე	ნავთობისა და გაზის ტექნოლოგია, მე-3 კურსი-პროფესიული
4.	ირაკლი	ბერაია	ელექტროენერგეტიკა, მე-3 კურსი-პროფესიული
5.	არმაზ	ხოზრევანიძე	სამოქალაქო და სამრეწველო მშენებლობა, მე-3 კურსი-ბაკალავრიატი
6.	გელა	ხარაძე	სამოქალაქო მშენებლობა, პირველი კურსი-პროფესიული
7.	გელა	ცეცხლაძე	სამოქალაქო მშენებლობა, მე-2 კურსი-პროფესიული
8.	გენადი	აბაშიძე	სამოქალაქო და სამრეწველო მშენებლობა, მე-2 კურსი-ბაკალავრიატი
9.	ტარიელ	ზოიძე	ნავთობისა და გაზის ტექნოლოგია, მე-2 კურსი-ბაკალავრიატი
10.	გიორგი	კაჭარავა	გადაზიდვების ორგანიზაცია და მართვა, მე-3 კურსი-ბაკალავრიატი

სოციალურ მეცნიერებათა, ბიზნესისა და სამართალმცოდნეობის ფაკულტეტის სტუდენტები

№	სახელი	გვარი	სპეციალობა, კურსი, სწავლების საფეხური
1.	თამთა	ქათამაძე	სამართალმცოდნეობა, პირველი კურსი-ბაკალავრიატი
2.	სალომე	ხანთაძე	სამართალმცოდნეობა, მეორე კურსი-ბაკალავრიატი
3.	ემზარ	გორგაძე	სამართალმცოდნეობა, მე-3 კურსი-ბაკალავრიატი
4.	ლია	გოგრაჭაძე	სამართალმცოდნეობა, მე-3 კურსი-ბაკალავრიატი

5.	მარიამ	ცინცილაძე	სამართალმცოდნეობა, მე-3 კურსი-ბაკალავრიატი
6.	ივლიტა	მაკარაძე	სამართალმცოდნეობა, მე-4 კურსი-ბაკალავრიატი
7.	ირმა	დევაძე	საფინანსო, საბანკო და სადაზღვევო საქმე, მე-3 კურსი- ბაკალავრიატი
8.	თამარ	გოგიძე	საბუღალტრო და საგადასახადო საქმე, პირველი კურსი-ბაკალავრიატი
9.	ქეთევან	შერვაშიძე	საბუღალტრო და საგადასახადო საქმე, მე-2 კურსი-ბაკალავრიატი
10.	დავით	ჭანტურია	ფსიქოლოგია, პირველი კურსი-ბაკალავრიატი
11.	ინგა	თხილაიშვილი	ფსიქოლოგია, პირველი კურსი-ბაკალავრიატი
12.	ბექა	ცეცხლაძე	საფინანსო, საბანკო და სადაზღვევო საქმე, მე-2 კურსი- ბაკალავრიატი
13.	თემურ	ჯაფარიძე	საფინანსო, საბანკო და სადაზღვევო საქმე, მე-2 კურსი- ბაკალავრიატი
14.	თამუნა	გოგმაჩაძე	საფინანსო, საბანკო და სადაზღვევო საქმე, მე-3 კურსი- ბაკალავრიატი
15.	ნათია	ლორია	საბუღალტრო და საგადასახადო საქმე, მე-2 კურსი-ბაკალავრიატი
16.	მიხეილ	მჭედლიშვილი	საბუღალტრო და საგადასახადო საქმე, მე-3 კურსი-ბაკალავრიატი
17.	თამთა	ჩახვაძე	ფინანსები და საბანკო საქმე, მე-2 კურსი-მაგისტრატურა
18.	ედნარ	ხოზრევანიძე	ფინანსები და საბანკო საქმე, მე-2 კურსი-მაგისტრატურა
19.	პაატა	მოსიაშვილი	კერძო სამართალი, პირველი კურსი-მაგისტრატურა
20.	მირზა	ნოლიაძე	ბიზნეს კომუნიკაციების მენეჯმენტი, პირველი კურსი-მაგისტრატურა
21.	მამუკა	ბოლქვაძე	მარკეტინგი-მაგისტრატურა
22.	თენგიზ	ქათამაძე	მარკეტინგი-მაგისტრატურა
23.	მადონა	ხიმშიაშვილი	მარკეტინგი-მაგისტრატურა
24.	დავით	როინიშვილი	ბიზნესის ადმინისტრირება-მაგისტრატურა

განათლებისა და მეცნიერებათა ფაკულტეტის სტუდენტები

№	სახელი	გვარი	სპეციალობა, კურსი, სწავლების საფეხური
1.	დალი	ბერიძე	დანყებითი განათლების მე-2 კურსი-ბაკალავრიატი
2.	სოფიკო	დავითაძე	დანყებითი განათლების მე-2 კურსი-ბაკალავრიატი
3.	მელანო	დიასამიძე	დანყებითი განათლების მე-2 კურსი-ბაკალავრიატი
4.	ნინო	კაციტაძე	დანყებითი განათლების მე-2 კურსი-ბაკალავრიატი
5.	ნათია	არქენაძე	დანყებითი განათლების მე-3 კურსი-ბაკალავრიატი
6.	მადონა	ივანაძე	მათემატიკა, პირველი კურსი-ბაკალავრიატი
7.	დავით	კიზირია	მათემატიკა, პირველი კურსი-ბაკალავრიატი
8.	ირაკლი	ტულუში	მათემატიკა, პირველი კურსი-ბაკალავრიატი
9.	სალომე	კოჩაძე	მათემატიკა, მეორე კურსი-ბაკალავრიატი
10.	ჯაბა	აბულაძე	მათემატიკა, მეოთხე კურსი-ბაკალავრიატი
11.	ზაურ	ბოლქვაძე	კომპიუტერული ტექნოლოგიები, პირველი კურსი-პროფესიული
12.	ზაზა	ცისკარაძე	კომპიუტერული ტექნოლოგიები, მე-3 კურსი-პროფესიული
13.	ზაზა	გაბაიძე	კომპიუტერული ტექნოლოგიები, მე-4 კურსი
14.	ცეზარ	ბერიძე	ინფორმაციული ტექნოლოგიები, მე-3 კურსი-პროფესიული
15.	თემურ	მიქაია	ინფორმაციული ტექნოლოგიები, მე-3 კურსი-პროფესიული
16.	მარიეტა	აბაშიძე	ქიმია მე-2 კურსი-ბაკალავრიატი
17.	ზურაბ	ლელაძე	ფიზიკური გეოგრაფია მე-3 კურსი-ბაკალავრიატი
18.	მუხრან	გვიანიძე	ფიზიკური გეოგრაფია მე-3 კურსი-ბაკალავრიატი
19.	ლია	აბესლამიძე	ფიზიკური გეოგრაფია მე-2 კურსი-ბაკალავრიატი
20.	ქეთინო	მიქაევა	ფიზიკური გეოგრაფია მე-2 კურსი-ბაკალავრიატი
21.	თეონა	გორგაძე	ფიზიკური გეოგრაფია მე-2 კურსი-ბაკალავრიატი
22.	ინდირა	ვარშანიძე	ბიოლოგია მე-2 კურსი-ბაკალავრიატი
23.	მზიური	ჯინჭარაძე	ეკოლოგია მე-2 კურსი-ბაკალავრიატი
24.	ლიზა	ფუტკარაძე	საფაკულტეტო პირველი კურსი (ჰუმანიტარული მიმართულება)
25.	მარიამ	ბარამიძე	ქართული ენა და ლიტერატურა, მე-2 კურსი
26.	თეონა	კოჩალიძე	ქართული ენა და ლიტერატურა, მე-3 კურსი
27.	ნანა	ქავჯარაძე	ქართული ენა და ლიტერატურა, მე-3 კურსი
28.	სალომე	შოთაძე	ქართული ენა და ლიტერატურა, მე-3 კურსი
29.	მაია	ვერძაძე	ინგლისური ენა და ლიტერატურა, პირველი კურსი
30.	თამილა	გვიანიძე	ინგლისური ენა და ლიტერატურა, მე-3 კურსი
31.	მარინე	ცინცაძე	ინგლისური ენა და ლიტერატურა, მე-3 კურსი
32.	ეკატერინე	გოგუაძე	ინგლისური ფილოლოგია, პირველი კურსი-მაგისტრატურა
33.	დავით	ინაიშვილი	ინგლისური ენა/მთარგმნელ-რეფერენტი, მე-3 კურსი
34.	ნინო	ქათამაძე	საფაკულტეტო, პირველი კურსი
35.	თამთა	ქარცივაძე	საფაკულტეტო, პირველი კურსი
36.	ნიკა	კვარაცხელია	აღმოსავლეთმცოდნეობა, მე-3 კურსი
37.	თეა	კილაძე	საექთნო საქმე, პირველი კურსი
38.	ირინა	ცეცხლაძე	საექთნო საქმე, მე-2 კურსი
39.	ინდირა	დუმბაძე	საექთნო საქმე, მე-3 კურსი
40.	ანა	ხარეზავა	საექთნო საქმე, მე-3 კურსი
41.	ბეჟანი	ნადირაძე	ფარმაცია, პირველი კურსი
42.	თამარ	ბალაძე	ფარმაცია, მე-2 კურსი
43.	თამრიკო	გორგაძე	ფარმაცია, მე-2 კურსი
44.	ნატალია	ხარშილაძე	სამკურნალო საქმე, მე-2 კურსი
45.	რომან	ლომიძე	სამკურნალო საქმე, მე-4 კურსი
46.	ქრისტინე	როდინაძე	სტომატოლოგია, მე-2 კურსი
47.	გურანდა	დიასამიძე	სტომატოლოგია, მე-4 კურსი

სოდნის ეკონომიკა და მართვა

ცოდნის მნიშვნელობასა და ადამიანის ცხოვრებაში მის როლზე შეხედულებები უხსოვარი დროიდან გროვდება და ვრცელდება. ამჟამად, როცა ინფორმაცია, განსაკუთრებით მეცნიერულმა, ინოვაციურმა ცოდნამ გადაწყვეტი ადგილი დაიკავა ცხოვრების ყველა სფეროში, სულ უფრო მეტ ინტერესს იწვევს ცოდნის სხვადასხვა ასპექტი – საერთოსოციოლოგიური, ეკონომიკური, ინფორმაციული, სემანტიკური და ა.შ. ეკონომიკური ასპექტით ცოდნის შესწავლისადმი ყურადღება ბოლო პერიოდში ერთობ

გაძლიერდა მსოფლიოს განვითარებულ ქვეყნებში. უსაფუძვლოდ როდი უნოდებენ თანამედროვე ეკონომიკას ცოდნაზე დამყარებულს. მართალია, ცოდნა ყოველთვის იყო ადამიანის ყოველგვარი და მათ შორის ეკონომიკური საქმიანობის საფუძველი, მაგრამ ცოდნის როლი სხვა ეკონომიკურ ფაქტორებს შორის ამჟამად წინა პლანზეა წამოწეული. ცოდნის ეკონომიკა მაშინ გამოჩნდა არენაზე, როცა მისი, განსაკუთრებით კრეატიული ცოდნის წარმოების, გადაცემის (გავრცელების), გამოყენებისა და შედეგიანობის საკითხი მთელი საზოგადოებისათვის საქმიანობის ყველა სფეროში პროგრესის გადამწყვეტ პირობად იქცა.

ცოდნის ეკონომიკა არ ემთხვევა განათლების ეკონომიკას, რომელიც მის წინამორბედად შეიძლება ჩაითვალოს. იგი უფრო ფართოა და მიზნად ისახავს ღრმა ცოდნის შემუშავებას თვით ცოდნის, მისი ბუნების, თავისებურებების, წარმოქმნის, გამოყენების პროცესის შინაარსის, განსაკუთრებულობის შესახებ და სხვ.

მსჯელობები ადამიანთა ცხოვრებაში ცოდნის როლზე ქართულ აზროვნებაში დიდი ხანია გვხვდება. თავი რომ დავანებოთ ხალხური შემოქმედების ნიმუშებს, სადაც უვიცობის ზიანი და ცოდნის სიკეთე მკაფიოააა წარმოდგენილი, რად ღირს დ. გურამიშვილის „სწავლა მოსწავლეთა...“ ი.

ქვეყნის ბრძნული გამოხატულებები ცოდნის შესახებ, სადაც ფილოსოფიურადაა გააზრებული ცოდნის ბუნება და მნიშვნელობა. ცოდნის ცალკეული ასპექტები განხილულია ქართველ ეკონომისტთა, ფილოსოფოსთა, ინფორმატიკოსთა მიერაც. მაგრამ ეს აქამდე უმთავრესად ფრაგმენტულ ხასიათს ატარებდა. თანამედროვე მოთხოვნები ცოდნის შესახებ უდავოდ დიდია. ცოდნის ეკონომიკურ პრობლემებზე შესაბამისი კომპლექსური ნაშრომი მშობლიურ ენაზე დღემდე არ გვქონია. წინამდებარე წიგნი ქართულ საგანმანათლებლო სივრცეში ხარვეზის შევსების პირველი მცდელობაა.

საერთოდ, წიგნის საზოგადოებრივი ღირებულების ერთერთი ნიშანი ისაა, თუ რამდენად ახალ ცოდნას შეიცავს და ახლებურად

ბის ეფექტიანობა განსაზღვრავს ქვეყნის პროგრესს, ცხოვრების ხარისხის ამაღლებას. სწორედ ის ქვეყნები და ხალხები აღწევენ წარმატებას ცხოვრების გაუმჯობესების რთულ ასპარეზზე, რომლებიც ახერხებენ ცოდნის წარმოებაში უპასუხონ დროის გამოწვევას. საკმარისი არაა ცალკეული ადამიანები ფიქრობდნენ და ზრუნავდნენ ამაზე, მთელი საზოგადოების ცნობიერება უნდა იყოს მიმართული აქეთკენ, რათა რეალური წარმატებები იქნეს მოპოვებული ამ გადამწყვეტ სფეროში. ჩვენს სინამდვილეში ამ მხრივ არსებული მრავალი ხარვეზის გამოსასწორებლად საჭიროა სწორედ ცოდნის ეკონომიკისა და მართვის ღრმა ცოდნა და სპეციალისტთა შესაბამისი კვალიფიკაცია. ამ მიზანს კარგად პასუხობს სრული პროფესორის, გურამ ჯოლისასა და აკადემიური დოქტორის, დალი სენიაშვილის ერთობლივი სახელმძღვანელო, რომელიც ამჯერად პირველად გამოდის მკითხველთა სამსჯავროზე.

წიგნი გამოირჩევა ლაკონურობით, საკითხების ნათლად და სრულად გადმოცემით. იგი მეტად სასარგებლო იქნება არა მხოლოდ სტუდენტის ახალგაზრდებისათვის – მომავალი სპეციალისტებისათვის, არამედ ცოდნის წარმოებისა და გამოყენების სფეროში მყოფ ადამიანებისათვის, ყველა დაინტერესებული მკითხველისათვის, ვისაც კავშირი აქვს ცოდნის უკიდურესად და მომხიბვლელ სამყაროსთან.

გიორგი მაღალაშვილი

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სრული პროფესორი, საქართველოს სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი

გურამ ჯოლია, დალი სენიაშვილი

სოდნის ეკონომიკა და მართვა

წინამდებარე სახელმძღვანელო ორი ნაწილისაგან შედგება. პირველი ნაწილში – ცოდნის ეკონომიკა – განხილულია ცოდნის არსი, სახეები, კლასიფიკაცია და წყაროების კონცეფციები, ცოდნის ეკონომიკის განვითარების პირობები. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა ინტელექტუალურ კაპიტალს, მის არსს, სტრუქტურასა და შემადგენელი ნაწილების ურთიერთშემოქმედებას, ინტელექტუალური კაპიტალის, როგორც ინვესტირების ობიექტისა და კონკურენტუნარიანობის ამაღლების ფაქტორის, შეფასებას.

მეორე ნაწილი მოიცავს ცოდნის მართვის თეორიულ საფუძვლებს, კერძოდ, ცოდნის შექმნის, გენერაციის, სრულყოფისა და ტრანსფერის საკითხებს, ასევე ცოდნის მართვის ტექნოლოგიებს და სხვ.

სახელმძღვანელო განკუთვნილია ეკონომიკის, მარკეტინგისა და მენეჯმენტის სპეციალობების ბაკალავრებისა და მაგისტრანტებისათვის. იგი დიდად დაენმარება ცოდნის ეკონომიკის საკითხებით დაინტერესებულ ყველა მკითხველს.

© საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, 2010 ISBN 978-9941-14-853-8

ეზგანი გარათაშვილი, ლარისა თაბაღაძე ნოდარ ბრძილი

სახელმძღვანელოში „ბიზნესის კონკურენტუნარიანობა და ადმინისტრირება“ წარმოდგენილია ბიზნესის კონკურენტუნარიანობის, მენეჯმენტისა და ადმინისტრირების თანამედროვე აქტუალური საკითხები. წიგნში კონკურენტუნარიანობა განხილულია, როგორც ბიზნესის თეორიისა და პრაქტიკის საგანი და ასევე ინდუსტრიული მნიშვნელობის ობიექტი.

წიგნი საფუძვლიანად, თანამედროვე მეცნიერების მიღწევების დონეზე, მსოფლიოში აღიარებული სახელმძღვანელო და მეცნიერული ლიტერატურის გამოყენებით აცნობს მკითხველს კონკურენტუნარიანობის თეორიულ და პრაქტიკულ ასპექტებს, კერძოდ, კონკურენტუნარიანობას როგორც ეკონომიკურ კატეგორიას, მის ადგილს ფირმის საქმიანობასა და წარმატებებში, ფაქტორებს, უზრუნველ-

ყოფის გზებსა და მეთოდებს. კონკურენტუნარიანობის ასპექტით სავსებით მართებულად და საფუძვლიანადაა განხილული თანამედროვე ეტაპზე ფირმის საქმიანობის ყველა მხარე – მაღალი ტექნოლოგიების, ორგანიზაციის მეთოდების, თანამედროვე მენეჯმენტის გამოყენება. განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა ინოვაციებს, მათ რესურ-

ბიზნესის კონკურენტუნარიანობა და ადმინისტრირება

სსა და მნიშვნელობას ფირმის კონკურენტუნარიანობის ამაღლებისათვის, ადმინისტრირების სრულყოფისათვის. გაკეთებულია რა აქცენტი პროდუქციის კონკურენტუნარიანობაზე, ნათლადაა ნაჩვენები ფირმის საქმიანობის ყველა მიმართულების ფოკუსირება სწორედ ამ მახასიათებლის ირგვლივ. წიგნში ფართოდაა წარმოდგენილი ფირმის წარმატების საქმეში კონკურენტული სტრატეგიების, ინოვაციური მენეჯმენტის როლი, მათი შემუშავებისა და რეალიზაციის საკითხები. ყურადღება მიპყრობილია ფინანსური უზრუნველყოფისადმი კერძოდ, ინვესტიციების წყაროების ფორმირებისადმი, კონკურენტუნარიანობის შეფასების მეთოდოლოგიისადმი.

საკმაოდ დიდი ადგილი ეთმობა მცირე ქვეყანაში კლასტერული მენეჯმენტის, რეგიონული ინტეგრაციის, ეფექტიანი საერთაშორისო კავშირების პრობლემებს გაშუქებას, რაც განსაკუთრებით საგულისხმოა საქართველოს სინამდვილისათვის.

სხვადასხვა ასპექტითაა გადმოცემული ბიზნესის ადმინისტრირების ძირითადი ინსტრუმენტები, ადმინისტრირებისა და მენეჯმენტის ურთიერთკავშირი, ადმინისტრირების ფუნქციები და საფუძვლები, მექანიზმის ფორმირება, სტრუქტურირებული და პროცედურული უზრუნველყოფა, პოზიციონირება, ორგანიზაციის ადმინისტრირების მოდერნიზაციისა და განვითარების პრობლემები და პერსპექტივები.

ქართველ მკითხველს – სტუდენტს ახალგაზრდობასა და სხვა დაინტერესებულ პირებს – წიგნი

სრულ წარმოდგენას შეუქმნის საბაზრო ეკონომიკის ისეთ ძირულ პრობლემებზე, როგორიცაა: ბიზნესის კონკურენტუნარიანობა, მისი უზრუნველყოფა, ადმინისტრირება და სრულყოფა.

წინამდებარე წიგნში ქართულ სინამდვილეში პირველადაა ასე სრულად და ვრცლად წარმოდგენილი ფირმის კონკურენტუნარიანობის ასპექტები საშინაო და საერთაშორისო კუთხით. განხილული საკითხები წიგნში

ნათლად, ლოგიკური თანმიმდევრობით, კვლევის თანამედროვე მეთოდების, მოდელის, გრაფიკების, ცხრილების, სქემების გამოყენებითაა გადმოცემული. მოხმობილია ფაქტობრივი საილუსტრაციო მასალები სხვადასხვა ქვეყნის პრაქტიკიდან, რომლებიც ეხმარება მკითხველს შესასწავლი მასალის აღქმასა და გაცნობიერებაში.

სახელმძღვანელო მომზადებულია უმაღლესი საუნივერსიტეტო განათლების სტანდარტების მოთხოვნების შესაბამისად და გამოიზნულია მაგისტრანტებისა და დოქტორანტებისათვის, უმაღლესი სკოლის პედაგოგებისათვის და მეცნიერ-მკვლევარებისათვის, აგრეთვე მკითხველთა ფართო წრისათვის.

გადრი გეგზაია

ეკონომიკის აკადემიური დოქტორი, რსუ-ს ასისტენტ პროფესორი

© თბილისი, 2010. 393გვ ISBN 978-9941-0-2889-2

რედაქტორი: იოსებ სანიკია სახელმწიფო ნებსან გამუჭაძე

სარედაქციო კოლაჟი: იური ბიბილიაშვილი ბიჭიკო დინასიძე ამაია ფალავა ნანა ცხახლაძე გიორგი გეგზაია

გაზეთი დაიბეჭდა შპს „პრაპრინტში“ [532] 293-46-14, 299-98-82 მის: თბილისი რუსთაველის 40-40ა